

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, Z. Ú., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**NEBEZPEČNÉ PRONÁSLEDOVÁNÍ NA ÚZEMÍ
PRAHY IV**

Autor práce: Martin Smrček

Studijní obor: Bezpečnostně právní činnost ve veřejné správě

Forma studia: Kombinovaná

Vedoucí práce: Mgr. Bc. Josef Kříha

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

2017

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v této práci.

Souhlasím, aby práce byla uložena v knihovně Vysoké školy evropských a regionálních studií v Českých Budějovicích a zpřístupněna v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění.

.....

Děkuji vedoucímu bakalářské práce Mgr. Bc. Josefu Kříhovi, za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce.

ABSTRAKT

Tato bakalářská práce (dále jen „**práce**“) má ambici teoreticky objasnit základní východiska a pojmosloví zkoumané odborné problematiky. V rámci samostatných kapitol teoreticky objasňuje základní východiska, pojmosloví, historickou retrospektivu, typologii pachatele a popisu oběti, kdy reflektuje postavení oběti pronásledování a její pomoci.

Vedlejším cílem je formou analyticko-syntetizujícího postihu reflektuje aktuální „de lege lata“ právní úpravu nebezpečného pronásledování s ohledem k účinné právní úpravě České republiky, Spojených států amerických a ve vybraných zemích Evropy.

Závěrečná část je práce obohacena o užitečné kazuistiky z aplikační veřejnoprávní praxe.

Klíčová slova: nebezpečné pronásledování, stalking, oběť nebezpečného pronásledování, pachatel nebezpečného pronásledování, trestní právo

ABSTRACT

This bachelor thesis (further on as „**thesis**") has its ambition to describe theoretically primary sources and terminology of a current, society-wide problem. In particular chapters, the thesis clarifies primary resources, terminology, historical retrospection and typology of a perpetrator and description of a victim. It reflects a position of a persecuted victim and its ways of an assistance.

Lateral objective on thesis describes an actual legislation of a dangerous persecution so called „de lege lata" by the system of analytical - synthesizing sanctions that are accepted by legislation of Czech Republic and another chosen states within western Europe.

The conclusion of the thesis is enriched by several examples from practical experience.

Key words: stalking, victim of stalking, stalker, Criminal Law

Obsah

Úvod.....	8
1 Cíl a metodika bakalářské práce	10
2 Význam pojmu nebezpečné pronásledování.....	11
3 Historie nebezpečného pronásledování.....	13
4 Pachatel nebezpečného pronásledování	15
4.1 Typologie pachatelů	15
4.1.1 Psychologického hlediska	15
4.1.2 Způsobu pronásledování	16
4.1.3 Podle nebezpečnosti	17
4.1.4 Způsobu pronásledování	18
4.1.5 Motivace pachatele.....	19
4.2 Motivace pachatelů pronásledování	20
5 Oběti nebezpečného pronásledování	22
5.1 Typologie obětí pronásledování	22
5.1.1 Pronásledování bývalým partnerem.....	23
5.1.2 Pronásledování mezi náctiletými	23
5.1.3 Falešné oběti pronásledování	24
5.2 Pomoc oběti	25
5.3 Strategie k ukončení pronásledování.....	26
5.4 Důsledky pronásledování	27
5.5 Mýty o stalkingu.....	29
5.6 Co není nebezpečné pronásledování	31
6 Právní úprava v České republice a zahraničí.....	33
6.1 Právní úprava v České republice	33
6.2 Související trestné činy.....	35
6.3 Aplikace zákona o Policii České republiky.....	36

6.4	Právní úprava v zahraničí	37
6.4.1	Rakousko a Německo.....	37
6.4.2	Velká Británie a Spojené státy americké	39
6.4.3	Itálie a Slovensko	40
7	Statistika vývoje nebezpečného pronásledování	41
7.1	Nebezpečné pronásledování v policejním obvodu Praha IV.....	42
8	Kazuistika	43
	Závěr.....	51

Úvod

Bakalářská práce byla ovlivněna danou objektivní okolností, kdy se jedná o stále celospolečensky aktuální problematiku. Dalším důvodem je pak fakt, že jako příslušníkovi Policie České republiky je pohled do značné míry ovlivněn zkušenostmi na pozici zpracovatele na místním oddělení, kde je možnost se s danou problematikou setkat. Při konfrontaci s oběťmi nebezpečného pronásledování, které je ve světě známé spíše pod pojmem „*stalking*“, bylo patrné, že právě tato tematika je pro společnost atraktivní. A to nejen proto, že představuje nový trestný čin, kterému se v posledních letech dostává stále více pozornosti.

I díky této pozornosti bylo definování nové skutkové podstaty trestného činu přirozenou reakcí na stále se zvyšující počet těchto případů pronásledování. Dříve toto jednání bylo považováno za problém pouze veřejně známých osobností, které byly opakovaně konfrontovány s nevyžádaným a nechtěným zájmem. Postupem doby se však ukázalo, že se tento fenomén značně rozšířil i mezi běžnou populaci a to takovým způsobem, že v několika případech došlo i ke ztrátám na životech. Díky masmédiím se začala tímto problémem zabývat i široká veřejnost. Mezi prvními zeměmi, které přijaly určitá právní opatření, byly Spojené státy americké, Austrálie a Velká Británie.

Vzhledem k tomu, že se tento problém nevyhnul ani České republice, tak od 1. ledna 2010 nabyl účinnost zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**trestní zákoník**“), který již zahrnuje novou skutkovou podstatu trestného činu nebezpečného pronásledování. Předchozí trestní zákon neznal nebezpečné pronásledování jako pojem, natož jako trestný čin. Pokud se podobný případ objevil, nebylo možné toto jednání více méně nijak postihnout. Z těchto důvodů se jednání, které nyní nazýváme nebezpečné pronásledování, posuzovalo podle jiných skutkových podstat v té době platného trestního zákona. Například se jednalo o (§ 202) výtržnictví, (§ 215) týrání svěřené osoby, (§ 235) vydírání nebo (§ 178) neoprávněné nakládání s osobními údaji.

Tímto tedy sice bylo možné potrestat pachatele, ale toto potrestání nevystihovalo podstatu jeho jednání. Dalším problémem pak logicky bylo samotné naplnění skutkové

podstaty výše zmíněných trestných činů, neboť trestní odpovědnost byla uplatňována v rámci jiných trestných činů, které prostupovaly tehdejším zákonem.

Problematika nebezpečného pronásledování je všeobecně vnímána jako součást negativních důsledků postmoderní společnosti. Cílem bakalářské práce je tak zejména shrnutí dosavadních znalostí a informací s tímto problémem spojených. V prvních kapitolách teoretické části vymezují základní terminologii spojenou s nebezpečným pronásledováním a dále se věnují dané problematice z pohledu historie. Následující kapitoly se věnují pachatelům a obětem nebezpečného pronásledování. Třetí část pojednává o právní úpravě trestného činu nebezpečného pronásledování v České republice a v západním světě. Závěrečná kapitola se věnuje případové studii nebezpečného pronásledování.

1 Cíl a metodika bakalářské práce

Cílem bakalářské práce je teoreticky co nejvíce přiblížit a definovat trestný čin nebezpečné pronásledování. Dalším cílem práce je vysvětlení základních pojmů, historického vývoje a typologie pachatele a jeho oběti.

Práce je rozdělena do dvou hlavních částí. První část práce je teoretická a bude vycházet z obsahové analýzy dostupných dokumentů, zákonů, materiálů a jiných právních norem, které mají souvislost s problematikou nebezpečného pronásledování.

V úvodních kapitolách této části práce jsou popsány základní pojmy, které budou dále v práci využívány, a které přímo souvisí se zvolenou problematikou. Také je zde shrnutý historický vývoj zmíněného trestného činu. V dalších kapitolách práce jsou detailně popsány typologie pachatelů, jejich znaky a druhy. V neposlední řadě je zde také uvedena typologie obětí nebezpečného pronásledování, následná pomoc obětem, strategie ukončení pronásledování a důsledky s tímto problémem spojené. Poslední kapitoly teoretické části se věnují právní úpravě v České republice a jejímu porovnávání s dalšími státy západní Evropy.

Druhá část práce se věnuje statistikám a seznámení s činností Policie v obvodu Prahy IV s problémem pronásledování. Na závěr je uvedena kapitola s kazuistickými případy. Zde jsou vybrány reálné případy pronásledování na základě osobní zkušenosti autora během jeho působení na místních odděleních Policie v Praze IV.

2 Význam pojmu nebezpečné pronásledování

Nebezpečné pronásledování je novou skutkovou podstatou od 1. ledna 2010, kdy nabyl účinnost novelizovaný trestní zákoník.¹ Od této doby je nebezpečné pronásledování trestným činem. Do všeobecného povědomí tento jev vstoupil pod anglickým výrazem „*stalking*“.

Tento pojem vznikl v 90. letech 20. století ve Spojených státech amerických, odkud se rozšířil do celého světa. V doslovném překladu „*stalking*“ znamená „*stopovat nebo pronásledovat divokou zvěř*“. Namísto divoké zvěře ovšem vystupuje člověk.² Jednání spočívá především v úmyslném dlouhodobém pronásledování a obtěžování jiné osoby, které ve své oběti vzbuzuje důvodnou obavu o její život a ohrožuje její bezpečnost. Pachatel neboli „*stalker*“ se zaměří na osobu, kterou obtěžuje, pronásleduje a vyhrožuje jí. V některých případech dochází k fyzickým útokům, které v krajních případech končí usmrcením oběti. Pachatel využívá své moci a v oběti vyvolává pocit strachu, kdy oběti mohou trpět jak psychicky, tak i fyzicky.³

Také je nutné pojem nebezpečného pronásledování vymezit tak, jak jej vysvětlují odborníci v odborné literatuře. I když se jedná o vymezení z rozličných odvětví a je na tento jev nahlíženo z různých pohledů, jde v podstatě o totožný pohled.

Jedním zřejmě z prvních pokusů o definici „*stalkingu*“, vycházející z klinických studií vymezené americkými autory Meloye a Gottharda, kteří již v polovině 90. let pod toto označení zahrnuli úmyslné, zlovolné a opakované pronásledování a obtěžování jiné osoby. Pojem „*stalking*“ se vcelku rychle v odborné literatuře vžil a to zejména psychiatricky a psychologicky zaměřené. Zpravidla se jím rozumí způsob chování, kdy se pachatel zaměří na nějakého člověka, po kterém slídí, obtěžuje a pronásleduje jej,

---

¹JELÍNEK, J. Trestní zákoník a trestní řád s poznámkami a judikaturou. 1. vyd. Praha: nakladatelství Leges, 2010. 1216 s. ISBN 978-80-87212-22-6, s. 431.

²VÁLKOVÁ, H. Česká podoba stalkingu podle § 354 TrZ v širších než jen trestněprávních souvislostech. In Trestněprávní revue. 2009, 9. ISSN 1213-5313, s. 257-263.

³KUCHTA, J. Kurz trestního práva. Trestní právo hmotné. Zvláštní část. 1. vyd. Praha: C. H. BECK, 2009. 656 s. ISBN 978-80-7400-047-8, s. 489.

vyhrožuje mu, často jej i fyzicky napadá a někdy i usmrtí; u své oběti svým chováním zároveň vyvolává pocity strachu.⁴

Z českých autorů jde o Ludmilu Čírtkovou, která definuje nebezpečné pronásledování jako úmyslné, zlovolné pronásledování a obtěžování jiné osoby, které snižuje kvality života a ohrožuje její bezpečnost. Přímým následkem nebezpečného pronásledování je závažné narušování soukromí, osobní svobody a lidské důstojnosti oběti. V závažných případech poškozuje nebezpečné pronásledování duševní i tělesné zdraví oběti, či dokonce ohrožuje její život.⁵

Dále jde o definici Heleny Válkové, která zmiňuje autory Meloye a Gottharda: „Jedním zřejmě z prvních pokusů o definici „*stalkingu*“, vycházejícího z klinických studií, je vymezení amerických autorů Meloye a Gottharda, kteří již v polovině 90. let pod toto označení zahrnují úmyslné, zlovolné a opakované pronásledování a obtěžování jiné osoby. Pojem „*stalking*“ se vcelku rychle v odborné, zejména psychiatricky a psychologicky zaměřené literatuře vžil: zpravidla se jím rozumí způsob chování, kdy se pachatel zaměří na nějakého člověka, po kterém slídí, obtěžuje a pronásleduje jej, vyhrožuje mu, často jej i fyzicky napadá a někdy i usmrtí; u své oběti svým chováním zároveň vyvolává pocity strachu“.⁶

Ze zahraničních autorů jde o Andrea Buskotte, který tvrdí, že jde o jednu z podob násilí, která byla delší čas opomíjena. Hlavními znaky považuje posedlost na své oběti, kterou úporně a systematicky obtěžuje svojí nechtěnou pozorností. K tomuto uvádí, že jde o „obecně velmi nebezpečný fenomén, jedná se o úmyslné, zlovolné pronásledování a obtěžování jiné osoby, které snižuje kvalitu jejího života a ohrožuje její bezpečnost. Jeho hlavním znakem je posedlost, fixace známého nebo neznámého pachatele na určitou osobu, kterou pak obtěžuje systematicky a úporně nevyžádanou a nechtěnou pozorností. Pronásledování může být motivováno údajným nebo skutečným obdivem či láskou, anebo také zlobou a nenávisť“.⁷

---

⁴ŠÁMAL, P. Trestní zákoník II, Komentář. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2011. 3005 s. ISBN 978-80-7400-178-9, s. 3005.

⁵ČÍRTKOVÁ, L. Moderní psychologie pro právníky. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2008. 160 s. ISBN 978-80-247-2207-8, s. 53.

⁶VÁLKOVÁ, H. Česká podoba stalkingu podle § 354 TrZ v širších než jen trestněprávních souvislostech. In Trestněprávní revue. 2009, 9. ISSN 1213-5313, s. 257-263.

⁷BUSKOTTE, Andrea, 2007. Z pekla ven, žena v domácím násilí. 1. vyd. Brno: Computer press. 176 s. ISBN 978-80-251-1786-6, s. 46-47.

3 Historie nebezpečného pronásledování

Nebezpečné pronásledování neboli „*stalking*“ je znám z období 18. století. Tímto jevem se v této době zabýval francouzský odborník v oboru psychiatrie Philippe Pinel a jeho student Jean-Étienne Dominique Esquirol, kteří se zabývali objasněním „*erotomanie*“, která byla řazena mezi již další známé monomanie, jako jsou kleptomanie, pyromanie a další.⁸

Začátkem 20. století se tímto problémem zabývalo mnoho psychiatrů a psychologů, kteří se pokoušeli o vysvětlení milostného pronásledování. Francouzský psychiatr Gaëtan Gatian de Clérambault jako první upozornil na to, že motivem nemusí být láska, sexualita nebo erotika. Více přikládal váhu pýše. Typický vývoj pronásledování charakterizoval De Clérambault v následujícím třífázovém modelu:

Stadium pýchy: erotoman je pln nadějných očekávání a vykazuje chování typu namlouvání a dvoření.

Stadium zklamání: objevují se obavy, erotoman se cítí zhrzen, oběť pronásleduje výčitkami a falešným obviňováním.

Stadium hněvu: erotoman formuje majetnické požadavky, signalizuje jejich prosazení cestou agrese, může vydírat či vyhrožovat pomstou.⁹

S nástupem druhé poloviny 20. století se pozvolně názor na tento jev mění. Z ryze psychiatrického problému se pomalu stává problém pro další vědní obory s vazbou na kriminalistiku. Pojem *erotomanie* se začíná nahrazovat novým pojmem „*stalking*“. Stalo se to v důsledku narůstajícího počtu případů, jež se přesouvaly z psychiatrických ordinací do soudních síní. Jeden z nejvýznamnějších a zlomových případů z počátku „*stalkingu*“ byl atentát na amerického prezidenta Ronalda Reagana. Ten 30. března 1981 podnikl John Warnock Hinckley, který uvedl jako svou motivaci pro tento čin získání přízně hollywoodské herečky Jodie Foster. Tu již několik let před atentátem pronásledoval a pokoušel se s ní zkontaktovat, ale jeho pokusy byly odmítány. Hinckley se prý chtěl stát

---

⁸ČÍRTKOVÁ, L. Moderní psychologie pro právníky. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2008. 160 s. ISBN 978-80-247-2207-8, s. 53 -54.

⁹ČÍRTKOVÁ, L. Moderní psychologie pro právníky. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2008. 160 s. ISBN 978-80-247-2207-8, s. 54.

významnou historickou osobností, jež by byla na takové společenské úrovni jako jeho idol.¹⁰ Nebezpečné pronásledování nejprve spojoval s problémem známých osobností, které jsou pronásledovány svými fanoušky. Bylo to z důvodu, že se do popředí dostávaly případy známých sportovců, zpěváků, herců a dalších. Koncem 20. století probíhaly výzkumy, u kterých bylo zjištěno, že problém se netýká jen známých lidí, ale i běžných lidí, a to dokonce i ve větší míře.

Vysoký nárůst případů, které končily tragickým koncem, a zájmu medií zapříčinilo, že toto jednání pachatele bylo zakotveno v zákoně. Jako první, kdo kriminalizoval „*stalking*“, byl v roce 1990 stát Kalifornie ve Spojených státech amerických.¹¹ V následujících letech se připojily i další státy USA. Poté se ke Spojeným státům americkým začaly připojovat další vyspělé země s „*antistalkingovým*“ zákonem (Kanada, Austrálie, Nový Zéland) a poté se dostává na řadu i kontinentální Evropa. Jedním z prvních států na starém kontinentu byla Belgie, která přijala tento zákon v roce 1998. Následovalo Nizozemsko v roce 2000, Rakousko v roce 2006 a Spolková republika Německo o rok později. Z těchto důvodů je „*stalking*“ označován za zločin devadesátých let 20. století. Po několika letech se i Česká republika zařadila a přijala tuto právní úpravu s účinností ke dni 1. ledna 2010. Tímto se otevřel prostor pro pomoc obětem. V předchozích letech policie nemohla téměř konat, dokud nebyl naplněn jiný trestný čin, který již byl uveden v zákoně.

---

¹⁰ČÍRTKOVÁ, L. Forezní psychologie. 2. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2009. 439 s. ISBN 978-80-7380-213-4, s. 227.

¹¹KOPECKÝ, K. Stalking a kyberstalking: Nebezpečné pronásledování. Olomouc, 2010. 14 s.. Studie. Evropský sociální fond. ISBN 978-80-254-7737-3, s. 12.

4 Pachatel nebezpečného pronásledování

Koncem 20. století, kdy se problém pronásledování začal ve větší míře řešit, přicházely empirické studie, které se ve větší míře věnovaly pachateli pronásledování. Pohled na pachatele v těchto pracích byl nejčastěji formou psychologického zkoumání. Většina studií se pokoušela o objasnění pachatelů pronásledování a jejich zařazení do různých skupin. Mezi odborníky však neexistuje pouze jedna typologie pachatelů. Autoři studií nahlíželi na různé oblasti a kritéria, jako například z psychologického hlediska, dle nebezpečnosti pachatele, způsobu pronásledování apod. Postupem doby a získáváním nových informací se tato členění měnila. I když se každá uvedená studie zaměřuje na jiná hlediska, můžeme si všimnout, že vykazují podobné rysy, pouze uspořádané jiným způsobem.

Pro vymezení pojmu pachatel je zapotřebí uvést základní definici. Tato vychází z toho, jak pachatele označuje zákon. Pachatelem trestného činu je ten, kdo svým jednáním naplnil znaky skutkové podstaty trestného činu nebo jeho pokusu či přípravy, je-li trestná.¹²

4.1 Typologie pachatelů

Pokud jde o typologii pachatelů nebezpečného pronásledování, existuje mnoho hledisek a způsobů možné klasifikace. Žádná z používaných typologií se však doposud neprosadila jako obecně závazná.¹³

4.1.1 Psychologického hlediska

Většina studií byla zaměřena na psychologický pohled. Tento pohled využil pro svoji typologii z roku 1993 Ronald M. Holmes, který pachatele charakterizoval a rozdělil do šesti základních skupin. Zohlednil především kritéria jako typ oběti, předcházející vztah k oběti a motivace a osobnost pronásledovatele.¹⁴

---

¹²ČESKO. Zákon č. 40 ze dne 8. ledna 2009 trestní zákoník. In Sběrka zákonů České republiky. 2009, částka 11, s. 464. Dostupné také z WWW: < <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-40> >. ISSN 1211-1244.

¹³VISINGER, R. Jak postihovat stalking? Zamyšlení nad novou právní úpravou. In Trestněprávní revue. 2009, 11, s. 331-336.

¹⁴ČÍRTKOVÁ, L. Moderní psychologie pro právníky. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2008. 160 s. ISBN 978-80-247-2207-8, s. 72.

Pronásledovatel celebrit

Pronásledovatel ex-partnera

Pronásledovatel politiků

Pronásledovatel z vášně: jeho hlavním rysem je zvýrazněna sexuální motivace k oběti, pronásledovatel zhrzený a odmítnutý v lásce

Pronásledovatel ze zjištěné motivace: zde netrpí pronásledovatel žádnou psychickou poruchou, ale opět sleduje z důvodů získání finančního prospěchu

Další rozdělení typů pachatele nebezpečného pronásledování, opět z psychologického hlediska, je podle Skolera, který rozdělil pachatele do čtyř základních skupin, jak cituje Ludmila Čírtková.¹⁵

Histrionský stalker: znakem je žárlivost, nízká kontrola impulzů a konkurenční přístup ke vztahu

Borderline stalker: nejdříve střídání vzorců adorace a odmítání oběti, později dominují pokusy o její devalvaci

Narcistický stalker: očekává obdiv, pozdější oběť si idealizuje, odmítnutí prožívá jako ponížení, reaguje agresí

Disociální stalker: žádná empatie, nerespektuje normy, konfliktní situace řeší agresí

4.1.2 Způsobu pronásledování

Další typologie je dle způsobu pronásledování. Tímto výzkumem se zabývali němečtí autoři Voss, Hoffman a Wondrak, kteří posuzovali pachatele podle jejich stylu pronásledování oběti. Rozdělili je do dvou skupin dle způsobu pronásledování:¹⁶

Distální stalker: tento pachatel pronásleduje svoji oběť na dálku. Využívá k tomu telefonování, psaní dopisů, SMS a dnes i internet, kde využívá sociálních sítí.

---

¹⁵ČÍRTKOVÁ, L. Forenzní psychologie. 2. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2009. 439 s. ISBN 978-80-7380-213-4, s. 221.

¹⁶ČÍRTKOVÁ, L. Moderní psychologie pro právníky. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2008. 160 s. ISBN 978-80-247-2207-8, s. 76-77.

Proximální stalker: tento pachatel se snaží dostat do každodenního života své oběti. Využívá pracoviště nebo bydliště oběti, snaží se proniknout do jejího soukromého života, popřípadě oběť pronásleduje.

Z výzkumů bylo autory zjištěno, že pachatele lze rozdělit do dvou typů. Typ A pachatele zaměřeného pouze na distální „*stalking*“, který se k proximálnímu „*stalkingu*“ neuchýlí a typ B, jenž kombinuje oba způsoby přibližně ve stejné míře.

4.1.3 Podle nebezpečnosti

Jak uvádí Radek Visinger, zřejmě nejznámější je rozdělení pachatelů nebezpečného pronásledování podle nebezpečnosti pro oběť. Jejimi autory jsou policejní experti Boon a Sheridan z Velké Británie.¹⁷ K vytvoření byla použita analýza 124 skutečných případů. Touto analýzou rozdělili pachatele do čtyř skupin. Hlavním faktorem je míra nebezpečnosti, která hrozí oběti.¹⁸

Bývalý partner: bývalý partner zahrnuje přibližně 50 % všech případů. Riziko násilí je zde vysoké, a proto je považován za nebezpečného. Z výzkumu vyplynulo, že bývalí partneři jsou agresivnější než neznámé osoby. Většinou tomuto předchází domácí násilí. Toto ale však neznamená, že by všichni bývalí partneři byli agresivní po ukončení vztahu. Motivací je nesmíření s rozpadem předchozího vztahu, kdy se pronásledovatel cítí odvržený a stále se vrací k minulosti.

Umanutý obdivovatel: tento jev je spojen s 18 % pachatelů. Tento typ pachatelů je označován jako méně nebezpečný. Tito obdivovatelé se dají rozdělit do dvou podtypů dle věku, na mladého obdivovatele a obdivovatele středního věku. V prvním případě se doporučuje psychologická intervence. Druhý případ je obdobný, kdy je zapotřebí přerušeni veškerých kontaktů s obětí. Plánem pronásledovatele není osobě nijak škodit, mstít se nebo jí ublížit. Pachatel se v tomto případě snaží

---

¹⁷VISINGER, R. Jak postihovat stalking? Zamyšlení nad novou právní úpravou. In Trestněprávní revue. 2009, 11, s. 331-336.

¹⁸ČÍRTKOVÁ, L. Forezní psychologie. 2. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2009. 439 s. ISBN 978-80-7380-213-4, s. 232-234.

o společný vztah s obětí. Oběť je v tomto případě spíše idolem pro pachatele.

Fixovaný pronásledovatel s psychickými poruchami: zde se přibližně 20 % pachatelů pokouší o pronásledování. Zde lze též rozdělit pachatele do dvou podskupin, podle míry nebezpečnosti. První z nich je fixovaný pronásledovatel. Pronásledovatel se s obětí setkává například jako klient nebo spolupracovník. Představuje si perfektní vztah a má pocit, že oběť touží po tom stejném. Nebezpečí zde je nízké. Tento pachatel neztrácí kontakt s realitou. Jeho schopnost je v manipulaci. U druhé skupiny je riziko nebezpečnosti vyšší na rozdíl od první skupiny. Tento pachatel je psychicky narušený. Pachatel se snaží o kontakt s obětí, ale jeho jednání je nevypočitatelné. Často se již u pachatele v minulosti objevilo problematické jednání.

Sadistický pronásledovatel: počet sadistických pachatelů se pohybuje okolo 12 %. Jedná se o nejnebezpečnější formu pronásledování, jde mu o to, aby svoji oběť ovládal a kontroloval její život. Dochází ke střídání projevů násilnosti a laskavosti, které se stupňují. Okolí ho vnímá jako psychopatickou osobu. Ignoruje policejní opatření i další opatření.

4.1.4 Způsobu pronásledování

Další rozdělení je dle vlastností pachatele. Jak cituje Radek Visinger Zonu, který rozděluje pachatele do následující tripartice.¹⁹

Erotoman: zde se jedná o cca 10 % případů pronásledování. Ve větší míře se pachatelem stává žena, která je chorobně přesvědčená o tom, že její oběť ji miluje. Riziko agrese je zde nízké, ale obtěžování v tomto případě trvá déle než jeden rok.

Posedlý milovník: necelých 33 % jsou posedlí fanatici, kteří svoji oběť nemusejí ani znát. Často oběťmi jsou veřejně známé osoby. Pronásledovatel trpí již před

---

¹⁹VISINGER, R. Jak postihovat stalking? Zamyšlení nad novou právní úpravou. In Trestněprávní revue. 2009, 11, s. 331-336.

svým jednáním duševní poruchou, proto je velmi složité předvídat chování pronásledovatele.

Běžný obsedantní pronásledovatel: okolo 50 % pachatelů má k oběti nějaký druh vztahu (pracovní, milostný, pracovní). Riziko agrese je zde vysoké, jelikož pachatel cítí křivdu apod.

4.1.5 Motivace pachatele

Další typologie je podle motivace. Australský výzkum publikovaný v roce 1999, který nám tuto typologii přibližuje, je spojen zejména s Mullenem a jeho týmem.²⁰ Autoři studie popsali celkem pět typů pachatelů podle jejich vedoucí motivace:

Odmítnutý nebo zavržený (rejected stalker): pachatel pronásleduje svoji oběť, aby obnovil vztah (rodinný, intimní, obchodní), který byl v minulosti ukončen nebo se pouze pomstil za odmítnutí. Motivem k jednání je velmi silná žárlivost a frustrace. Zde je vyšší riziko agrese, kdy dochází k hrubostem.

Hledač intimity (intimacy seeker): tyto pronásledovatele si představují fiktivní vztah s neznámou osobou nebo s osobou, kterou znají pouze minimálně. Častou obětí jsou celebrity. Pronásledovatel si velmi často přestavuje smyšlený vztah. Negativní reakce oběti neakceptuje. Pachatelé typu hledač mají obvykle prázdný život, smyšlený vztah je jediným v jejich životě. Typickým představitelem jsou pachatelé, kteří touží o vztah s celebritami.

Nekompetentní svůdce (incompetent suitor): cílem tohoto typu je touha po intimním poměru a kontaktu s obětí. Jelikož jde o sociálně méně zdatné jedince, zažívají zpravidla odmítnutí pro jejich sociální nešikovnost. Po tomto se stáhnou do ústraní a hledají si další potenciální osobu.

---

²⁰VISINGER, R. Jak postihovat stalking? Zamyšlení nad novou právní úpravou. In Trestněprávní revue. 2009, 11, s. 331-336.

Nenávistný slídlil (resentful stalker): Tento typ pronásleduje svoji oběť z důvodu pocitu skutečné či domnělé křivdy. Mají pocit, že za jejich nezdár v životě je zodpovědná oběť. U těchto jedinců je typické, že svoji oběť rafinovaně pronásledují, což jim přináší uspokojení. Jsou přesvědčeni, že jsou v právu.

Predátorský násilník (predatory stalker): cílem těchto jedinců je vykonat na oběti násilnou činnost za každou cenu. Pachatel ve svém jednání je opatrný, nenápadný, kdy nechce svoji oběť vyděsit před svým konečným útokem. Snaží se, aby oběť do jeho útoku nepocítovala strach, a proto přípravy probíhají diskrétně, nenápadně a systematicky.

4.2 Motivace pachatelů pronásledování

V této části se věnuji motivaci pachatele. „Pojem motivace označuje psychologické faktory, vědomé nebo nevědomé, predisponující zvířecí nebo lidské individuum k uskutečnění určitých akcí nebo k zaměření na určité cíle“²¹. Jak jsem v úvodu uvedl, tak díky masmédiím se začala tímto problémem zabývat i široká veřejnost, u které je zakotveno, že pachatel je duševně nemocný člověk, který má sklony k psychopatii. Analýzou se snažíme získat odpověď na důvod, proč pachatel tak jednal a jeho chování srozumitelně pochopit. Nejčastěji to bývá u bývalých partnerů, kteří se nedokázali s rozchodem vyrovnat. Bývalému partnerovi již nejde o lásku, ale o touhu po kontrole. Bývalý partner si zde činí majetkové nároky. Každý útok jednoho člověka na druhého má patřičný důvod, i když je někdy těžko pochopitelný.

Podmětů pro pronásledování je však více. Ze zahraničních výzkumů, které se zabývaly především motivací pronásledovatele, Ludmila Čírtková cituje Mullena, který vymezil pět motivačních vzorců:

- reakce na odmítnutí
- hledání intimity a blízkosti za každou cenu

---

²¹FIEDLER, P. Stalking. Opfer, Tater, Pravention, behandlug. Bassel: BeltzVerlag. 2006. Str. 30-34.

- ventilování nenávislosti
- pronásledování z nedostatku kompetencí řešit vzniklou situaci jinak
- pronásledování jako důsledek predátorské agresivity

S podobným rozdělením přichází i profesor Klaus Fiedler, který k motivačním vzorcům uvádí:

- znovuoobnovení bývalého vztahu
- přání či touhu po intimním vztahu
- nedostatečné sociální dovednosti
- nemilost a zloba vůči oběti
- záłudný, sexuálně motivovaný pronásledovatel²²

Jestliže výše uvedené motivační vzorce přeneseme k jednotlivým typologiím, je zde vidět, jak s nimi korespondují. Z tohoto lze zjistit následující. Jak jsem výše uvedl, tak pronásledování bývalým partnerem je nejčastější formou pronásledování. Zde má pachatel za cíl opět získat bývalého partnera nebo se mu snaží pomstít za příkoří, které mu vzniklo rozchodem. Kromě tohoto motivu zde může být snaha o vytvoření intimního vztahu. Zde jde pronásledovateli o lásku, po které touží. Dalším motivem je hněv a pomsta. Pronásledovatel je přesvědčen, že mu nějakým způsobem bylo ukřivděno, a touží proto po odvetě. Jako poslední motiv jsou násilnické a sexuální agrese. U násilnických motivací má pronásledovatel uspokojení z vidiny, že má nad svojí obětí moc, a může s ní proto manipulovat. Při sexuální motivaci jde o sexuální zneužití oběti.

Motivací pro pachatele tedy může být jakýkoliv podnět, v souvislosti na dané situaci konkrétního pachatele. Jednotlivé typy pronásledování jsou méně či více nebezpečné než jiné, ale celkově omezují oběť v jejím obvyklém způsobu života. Proto je nutné oběť chránit a pomoci jí s tímto problémem.

---

²²FIEDLER, P. Stalking. Opfer, Tater, Pravention, behandlug. Bassel: BeltzVerlag. 2006, s. 30-34.

5 Oběti nebezpečného pronásledování

Pojem o oběti nebezpečného pronásledování můžeme najít pod odborným termínem „*viktimologie*“. Tento vědní obor se zabývá obětí trestného činu. Dle českého trestního práva rozumíme obětí nebezpečného pronásledování fyzickou osobu, které v důsledku protiprávního jednání vznikla škoda na zdraví, majetku nebo jiná nemateriální újma.

Obětí „*stalkingu*“ se člověk může stát poměrně snadno, jelikož nezáleží na věku, pohlaví, sociálním statusu, kulturním zázemí, vzhledu či sexuální orientaci. Ze statistik vyplývá, že obětí jsou spíše svobodní lidé žijící bez partnera, tzv. „*singl*“ nebo osoba krátce po partnerském rozchodu, kdy se u tohoto člověka často vyskytuje sklon k submisi a pasivnímu podrobení ve vztazích.²³ Dále také ze statistik vyplývá, že obětí jsou spíše ženy. Lze u nich často zjistit zvýšené tendence k submisivnímu chování ve vztazích. Tím pádem ženy těžko říkají svému bývalému partnerovi či jinému pronásledovateli, že o kontakt s ním nemají zájem.

U pronásledovaných osob podle zjištění psychologů je ovlivněn život, kdy pronásledovaná osoba má strach z náhodného setkání, napadení. Strach u oběti vyvolává dlouhodobý emoční stres, který může vyústit až v závažné psychické, ale také psychosomatické reakce, které nezahrnují pouze strach a úzkostné stavy, ale i pocity viny, studu a sebeobviňování, izolace, sníženého sebevědomí a také deprese, které mohou vyústit až k sebevražedným sklonům.

5.1 Typologie obětí pronásledování

Typologii obětí pronásledování se nevěnuje taková pozornost, jako tomu je u pachatelů nebezpečného pronásledování, lze i tady rozdělit oběti pronásledování do několika skupin.

---

²³ČÍRTKOVÁ, L. Moderní psychologie pro právníky. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2008. 160 s. ISBN 978-80-247-2207-8, str. 82.

5.1.1 Pronásledování bývalým partnerem

Pronásledování bývalého partnera je nejčastější formou pronásledování vůbec. Výzkumy, které byly provedeny v minulosti, poukazují na to, že více než polovina pronásledování je pronásledování odmítnutým partnerem. Bývalí partneři se velmi často stanou po rozchodu obětí svého odmítnutého partnera, který si dělá „majetnický nárok“, a který se nesmířil s tím, že jejich bývalý partner již nemá zájem o kontakt. Odmítnutý partner pociťuje vůči své oběti pocit obdivu, který se střídá s nenávisí k bývalému protějšku. Pronásledování oběti však nemusí propuknout až po rozpadu vztahu. V některých případech začne pronásledování již v průběhu vztahu.

Zajímavé je taktéž i to, jestli je obětí muž nebo žena. Muži bývají pronásledováni především z důvodu pomsty a ublížení od své bývalé partnerky, naopak ženy jsou pronásledovány svými bývalými partnery především z důvodu, aby bývalou partnerku nervovaly a dráždily.

5.1.2 Pronásledování mezi náctiletými

Chování náctiletých u nebezpečného pronásledování je podobné jako u dospělých lidí. Toto jednání obsahuje verbální výhrůžky, zastrašování, pronásledování oběti, posílání nevyžádaných dopisů, obrázků, dárků, šíření pomluv, opakované telefonáty, čekání před bytem, domem, školou, využití technologií ke sledování, např. maily, textové zprávy, monitorování počítače.

Podle průzkumu je 12 % obětí nebezpečného pronásledování mladší než 18 let. Ženské oběti nebezpečného pronásledování byly obtěžovány v 95 % muži a v 5 % ženami, mužské oběti nebezpečného pronásledování mezi náctiletými byly pronásledovány v 15 % mužskými útočníky a v 85 % útočníky ženského pohlaví. Celých 71 % nevyžádaných kontaktů měli na svědomí současní nebo bývalí partneři.

Většina studentů (80,3 %) znalo toho, kdo je obtěžuje:

Ve 42,25 % to byl bývalý přítel

24,5 % spolužák

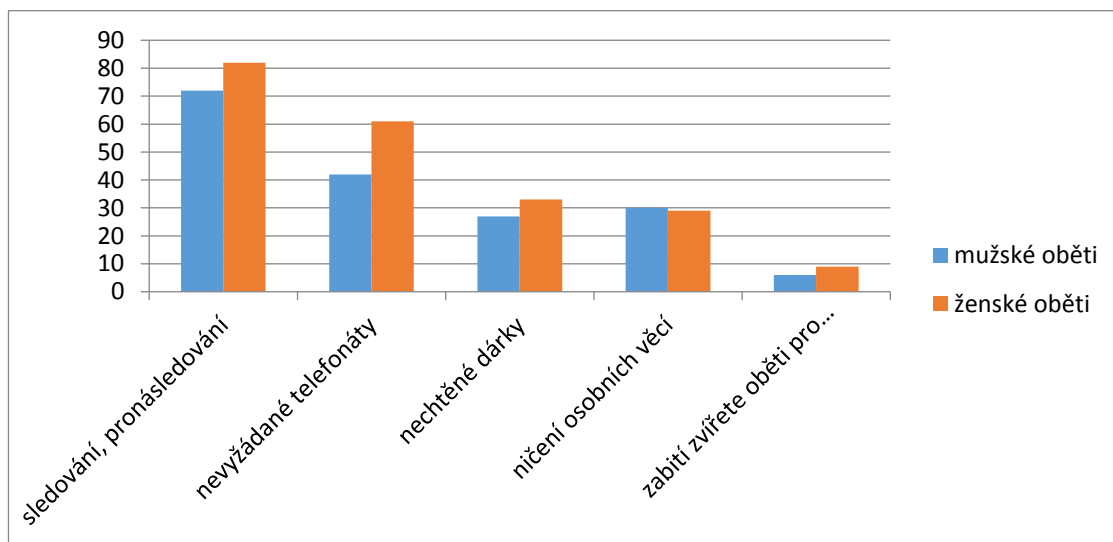
10,3 % známý

5,6 % přítel

6,6 % spolupracovník²⁴

Nejčastější formy pronásledování u mladých lidí podle výzkumu, který byl proveden na desetitisících respondentů ve Spojených státech amerických a dalších zemích:

Graf 1: Porovnání v procentech²⁵

5.1.3 Falešné oběti pronásledování

Jde o osoby, které z nějakého důvodu předstírají, že jsou obětí pronásledování, ačkoliv tomu ve skutečnosti tak není. Při posuzování, jestli jde či nejde o „*stalking*“, je důležité pokládat oběti upřesňující otázky, které objasňují průběh pronásledování. U „falešné oběti“ jde z pravidla o neznámého pachatele, ačkoliv takové pronásledování je minimální nebo, že „*stalkerem*“ je skupina osob. Takové oběti, i přes jejich tvrzení, vypadají stále spokojené, rády přijímají pomoc do doby, než přijde nějaké ochranné opatření, které by je mohlo omezit v dosavadním průběhu života (změna bydliště, zaměstnání a osobního života). U tohoto problému chybí i nějaké důkazy nebo svědci, kteří by mohli nebezpečné pronásledování dosvědčit.

Ze studií vyplývá, že nejčastějšími „*falešnými oběťmi*“ jsou duševně nemocní lidé, kteří jsou přesvědčeni o tom, že je někdo pronásleduje. Další velkou skupinou jsou lidé, kteří předstírají pronásledování z různých důvodů, a to jim přináší uspokojení ze zájmu

²⁴HRONOVÁ, M. Násilí ve vztazích teenagerů. ROSA, 2009, s. 21

²⁵HRONOVÁ, M. Násilí ve vztazích teenagerů. ROSA, 2009, s. 22

společnosti. Za oběť falešného pronásledování se často vydávají i bývalé oběti pronásledování z důvodu jejich předešlé negativní zkušenosti. V neposlední řadě to jsou také pachatelé vydávající se na oběť pronásledování.

5.2 Pomoc oběti

Základní chybou osob, postihovaných takovým jednáním, je, že se často stydí a snaží se problém vyřešit samy, například tím, že se stýkají s pronásledovatelem, ale problém to neřeší. Pokud se někdo stane objektem nebezpečného pronásledování, měl by o tom otevřeně promluvit, vyhledat odbornou pomoc, jak uvádí Petr Šmolka.

Případy nebezpečného pronásledování mají určité a specifické charakteristiky, kdy je v těchto případech nutný speciální přístup. V dnešní době na území České republiky funguje občanské sdružení Bílý kruh bezpečí (dále „**BKB**“), které pomáhá obětem trestných činů (např. svědek či pozůstalý) a rovněž se zaměřuje na prevenci kriminality. Součástí BKB jsou vyškolení poradci, právníci a psychologové, kteří pomáhají oběti poskytnout právní a psychologickou pomoc. Tento tým pracovníků s obětí pronásledování řeší její problém a následně hledají účinné řešení. K založení došlo v roce 1991 a funguje jako diskrétní, bezplatný, nestranný, psychologický a morální poradní kruh s touto problematikou.²⁶

Dále se oběť může obrátit například na intervenční centra. Intervenční centra jsou jednou ze služeb sociální prevence podle zák. č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**zákon o sociálních službách**“).

V intervenčních centrech je na základě vykazání ze společného obydlí nabídnuta pomoc osobám ohroženým násilným chováním vykázané osoby nejpozději do 48 hodin od doručení kopie úředního záznamu o vykazání. Pomoc intervenčního centra může být poskytnuta rovněž na základě žádosti osoby ohrožené násilným chováním jiné osoby obývající s ní společné obydlí nebo i bez takového podnětu, a to bezodkladně poté, co se intervenční centrum o ohrožení osoby násilným chováním dozví. Sociální služby v intervenčním centru jsou poskytovány jako služby ambulantní, terénní nebo pobytové.

---

²⁶ČESKO. BÍLÝ KRUH BEZPEČÍ [online]. 2009 [cit. 2009-04-21]. Dostupné z WWW: <<https://www.bkb.cz/o-nas/zakladni-principy-cinnosti/>>.

Služby intervenčních center jsou poskytovány bezplatně. Součástí služby je zajištění spolupráce a vzájemné informovanosti mezi intervenčními centry, poskytovateli jiných sociálních služeb, orgány sociálně-právní ochrany dětí, obcemi, útvary Policie České republiky a obecní policie, jakož i ostatními orgány veřejné správy.²⁷

5.3 Strategie k ukončení pronásledování

Ve většině případů je velmi těžké se ubránit. V odborné literatuře je možné se dočíst několik strategií, které napomáhají k zmírnění nebo ukončení pronásledování. Patří sem:

Přerušování pokusů pachatele o kontakt. Důležité je, aby oběť pronásledování jednoznačně a razantně projevila, že si s pachatelem pronásledování nepřeje jakýkoliv kontakt. Po tomto je velmi důležité, aby oběť setrvala v blokaci pokusů o kontakt, tedy nepodlehla tlaku, například po opětovném volání nebo příjmu textových zpráv.

Zamezit setkání s pachatelem. V tomto případě je pro oběť důležité, aby změnila svoje životní návyky, znamenající například přestat chodit do oblíbených podniků a obchodů. Někdy je potřeba, aby se oběť přestěhovala nebo změnila zaměstnání. Při tomto jednání oběť často cítí nespravedlnost, že se právě ona musí omezovat.

Někomu se svěřit, informovat své okolí. Mnohé oběti se za pronásledování stydí a je jim nepříjemné o této záležitosti s někým hovořit. Proto je nutné, aby oběť pronásledování překonala tyto pocity a svěřila se rodině, přátelům, kolegům v práci atd. Toto jednání vede k lepší ochraně oběti. Mimo domov se pohybovat s důvěryhodnou osobou.

Ochranné prostředky. V dnešní době je na trhu velký výběr legálních prostředků pro osobní ochranu. Mezi nejpoužívanější patří pepřový sprej, teleskopický obušek, a v neposlední řadě lze použít i předměty, které u sebe nosíme jako svazek klíčů.

---

²⁷ČESKO. MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ. ODBOR 22. Intervenční centra [online]. 2009 [cit. 30. 01. 2009]. Dostupné z WWW: <http://www.mpsv.cz/cs/4228>

Dokumentace. Zaznamenávají by měly být všechny aktivity pachatele, kterými se pokouší o komunikaci s obětí. Může jít o výpisy volání, textové zprávy, e-maily, také pokusy o vyhledávání oběti v jejím bydlišti nebo pracovišti. Důležité je také podrobně zaznamenávat i všechny ostatní související události.²⁸

Hledat pomoc a podporu. Jak bylo výše uvedeno, tak v České republice fungují občanská sdružení a intervenční centra, které se věnují této problematice. Důležitou pomocí je i podpora od příbuzných a přátel. V neposlední řadě se oběť také může obrátit na policii, která výše uvedená jednání řeší. Pomoc a podpora zvenku zprostředkovává oběti objektivní pohledy na její pocity. Posiluje její zdroje pro nalezení vhodných strategií řešení.²⁹

5.4 Důsledky pronásledování

Pronásledování znamená pro život oběti řadu nepříjemných důsledků. U oběti se často vyskytují reakce negativně ovlivňující jejich pracovní a životní styl života. Pronásledování v konečné fázi zapříčiní změnu života v mnoha aspektech. Oběť musí často změnit své zaměstnání, bydliště, telefonní kontakt, email, své osobní návyky nebo přátele. Kromě sociálních problémů mohou mít oběti i zdravotní potíže, kdy trpí napjatostí a psychosomatickými potížemi, např. bolestmi hlavy, problémy s hmotností, nespavostí. K zdravotním problémům se mohou připojit také finanční problémy. Ty mohou nastat ze ztráty zaměstnání, změnou bydliště a náhradou škody za věci, které „*stalker*“ poničil či zničil. Oběti pronásledování mají v tomto směru komplikovanější život, aniž by se sami provinili. Dalším problémem „*stalkingu*“ je, že bývalé oběti mají velké problémy s navazováním nových vztahů. Navazování nových vztahů pro oběť nese strach z nového pronásledování, který se přenáší i na nově vzniklé přátelské, partnerské a pracovní vztahy. Oběti „*stalkingu*“ se bojí vycházet ze svého domova, jelikož se bojí setkání se „*stalkerem*“. Proto se vzdávají svých přátel, koníčků a dalších aktivit.

---

²⁸ČESKO. POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. KŘP HLAVNÍHO MĚSTA PRAHY. Stalking - nebezpečné pronásledování [online]. 2015 [cit. 8. 12. 2016]. Dostupné z WWW: <<http://www.policie.cz/clanek/stalking-nebezpecne-pronasledovani.aspx>>.

²⁹ČÍRTKOVÁ, L. Moderní psychologie pro právníky. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2008. 160 s. ISBN 978-80-247-2207-8, s. 90

Výzkumy, které se věnovaly obětem pronásledování, se začaly objevovat později než studie u pachatelů. První výzkumy, jež se zabývaly obětí pronásledování, se začaly objevovat ke konci 20. století. Jeden takový byl proveden Patricií Tjadenovou a Nancy Thoennesovou v Americe.

Ze statistik vyplývá, že 4,8 % žen a 0,6 % mužů ve Spojených státech se někdy stali oběťmi pronásledování. Jde o každou 12. ženu a každého 45. muže ve Spojených státech amerických. Ze všech pronásledovaných 77 % žen a z mužů 64 % znalo pachatele, 59 % žen a 30 % mužů je pronásledováno bývalým partnerem či partnerkou. U expartnerů „*stalking*“ je 81 % žen fyzicky napadeno a 31 % žen je napadeno sexuálně. Průměrná doba trvání pronásledování je kolem 22 měsíců, u pronásledování bývalým partnerem až 26 měsíců.³⁰

Doc. PhDr. Ludmila Čírtková, CSc. cituje výzkum Wondrakové, který byl proveden v Německu v roce 2004, kdy byly zjištěny reakce obětí nebezpečného pronásledování.

- 53 % obětí volí změny na pracovišti
- 39 % obětí se uchyluje ke změně bydliště
- 25 % obětí myslelo někdy na sebevraždu
- 15 % obětí zažívá konflikty v sociálním okolí

Při výzkumu Wondrakové byly zjištěny i důsledky obětí z důvodů pronásledování „*stalkerem*“, kdy se prokázalo, že:

- 0-2 % žádné důsledky
- 11-30 % panika
- 14-35 % bolesti hlavy
- 34-43 % žaludeční potíže
- 28-48 % deprese
- 30-66 % vztek, podrážděnost, agrese

---

³⁰MARVÁNOVÁ-VARGOVÁ, B. Partnerské násilí. 1. Vyd. Praha: Linde, 2008. 159 s. ISBN 978-80-86131-76-4, s. 53

- 38-66 % nedůvěra vůči ostatním
- 41-67 % poruchy spánku, noční můry
- 0-70 % nervozita, lekavost
- 43-71 % strach
- 54-81 % pocit vnitřního neklidu
- 17-23 % pracovní neschopnost ³¹

V České republice doposud nebyly provedeny žádné výzkumy či studie ohledně nebezpečného pronásledování. Nic ale nenasvědčuje tomu, že by mohly být výsledky v České republice v porovnání se zahraničím nějak odlišné.

5.5 Mýty o stalkingu

Vzhledem silné mediální masáži pronikl v poslední době pojem nebezpečné pronásledování i do povědomí široké veřejnosti. Díky však povrchním informacím o problému vznikají falešné představy a mýty.

1. Pachatelé pronásledování jsou psychicky nemocní anebo narušení

U velké části laické veřejnosti je rozšířen mýtus o tom, že chování pachatele je zapříčiněno nějakou duševní poruchou. Lze se od obětí často doslechnout „musel se zbláznit, chová se jako blázen“. I když se můžeme setkávat s pronásledovatelem, který je vážně psychicky nemocný, tak tomu nemusí být vždy. U většiny pronásledování bylo zjištěno, že netrpí žádnou duševní poruchou. Dalo by se říci, že jde spíše o vzácné případy tohoto typu. Výjimku tvoří zpravidla pronásledovatelé celebrit a jiných významných osobností. Ve většině případů jde o osobu, která navenek pro své okolí vystupuje velmi mile. V těchto případech hrozí oběti nebezpečí, že v jejím okolí nikdo nechce tomuto věřit.

---

³¹ČÍRTKOVÁ, L. Moderní psychologie pro právníky. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2008. 160 s. ISBN 978-80-247-2207-8, s. 90

2. Nebezpečné pronásledování je totéž co erotické poblouznění

U některých forem pronásledování se lze setkat s tzv. „erotomanií“, kdy jde o osobu, které je vážně nemocná. Nemocný věří v lásku mezi ním a jeho vyhlídnutou obětí. U pachatelů však toto jednání není typické, výzkumy, které provedl Wondrack v roce 2008 bylo zjištěno, že pouze 3% pronásledování je z důvodu „erotomanie“. Důležité je podotknout, že pronásledování má širší jevovou variantu, které i zahrnuje obtěžování v důsledku zášti, touhy nebo nenávisti.³²

3. Pronásledovatel je neznámá osoba

Zde je o poměrně nebezpečný mýtus, kdy oběť pronásledování podceňuje závažnost pronásledování blízkou osobou. Z historického hlediska je důraz nejspíše dáván, že je toto jednání vnímáno jako pronásledování „temného stínu“, kdy pronásledovatel zaútočí z neznáma a nečekaně. Ze statistik však vyplývá, že pouze 10% všech pronásledování mají na starosti neznámé osoby. Typickou variantou jsou tedy osoby, které oběť více či méně znají. Často jde o bývalé partnery, kolegy z práce nebo sousedy.³³

4. Pronásledování vždy končí pokusem násilí nebo napadením oběti

Za tento mýtus mohou zpravidla média, která hovoří o extrémních případech pronásledování, které skončily napadením oběti nebo i v některých případech smrtí. Nicméně je realita poněkud jiná od informací, které média podsouvají veřejnosti. Obecně platí, že je zapotřebí najít rovnováhu mezi tím, co média podsouvají veřejnosti a tím, co je realita.

5. Pachatelé pronásledování jsou muži

Ze studií, které v minulosti byly provedeny vyplývá, že přibližně 20% všech pronásledování způsobili ženy. Také bylo zjištěno, že ženy jako pachatelky tohoto deliktu nejsou méně nebezpečné než muži.³⁴

---

³² VISINGER, R. Jak postihovat stalking? Zamyšlení nad novou právní úpravou. In Trestněprávní revue. 2009, 11,s. 331-336.

³³MARVÁNOVÁ-VARGOVÁ, B. Partnerské násilí. 1. Vyd. Praha: Linde, 2008. 159 s. ISBN 978-80-86131-76-4, s. 53

³⁴MARVÁNOVÁ-VARGOVÁ, B. Partnerské násilí. 1. Vyd. Praha: Linde, 2008. 159 s. ISBN 978-80-86131-76-4, s. 53

5.6 Co není nebezpečné pronásledování

Mezi veřejností se do nebezpečného pronásledování řadí i „*telefonní teror*“, „*mobbing*“ nebo „*bossing*“. Tento teror se odlišuje od nebezpečného pronásledování, jelikož má jinou skutkovou podstatu, tudíž je v praxi vyžadováno individuální řešení.

1. Mobbing, bossing

Jedná se o psychický teror na pracovišti nebo v souvislosti s pracovněprávním vztahem, ale bez sexuálních prvků. Výraz „*mobbing*“ vznikl z anglického výrazu „*mob*“ - hromadně napadnout či dotírat“. Tento pojem je dále používán v etologii, kde se tak popisuje chování stáda proti vetřelci, a to tím způsobem, že na něho utočí.

V mezilidských vztazích se jedná o šikanování mezi kolegy, kterými nadřízený utočí na své podřízené nebo naopak. V „*mobbingu*“ se v rámci nebezpečného pronásledování sleduje jiný cíl. Jde o utlačování osoby jednotlivcem nebo skupinou, kdy je například jedinec donucen k výpovědi ze zaměstnání. Po dovršení tohoto cíle „*mobbista*“ přestává se svými útoky.

„*Bossing*“ je podskupinou „*mobbingu*“. Jde o psychickou šikanu na pracovišti, které se dopouští na svém podřízeném nadřízený pracovník. V praxi se většinou jedná o chování vedoucího, které poškozují podřízeného před jeho kolegy, kdy k tomu využívá své postavení, moc a svému podřízenému ztěžuje jeho práci.

2. Sexuální obtěžování

Jedná se o jakoukoliv formu nežádoucího sexuálního chování, které je chápáno jako nevhodné až urážlivé. Podtext chování je sexuální, kdy postižená osoba vnímá toto jednání jako nepříjemné. Nemusí jít však vždy o fyzický kontakt, můžeme sem dále zařadit různé sexuální návrhy, narážky, vtipy, ponižující poznámky na vzhled nebo tělo a nevhodné komentáře. Nedílnou součástí je i psychický nátlak ve formě rozlišného chování k pohlaví. Výsledkem je narušení důstojnosti osoby, zejména když je vytvářeno zastrašující, nepřátelské, ponižující, pokořující nebo urážející prostředí.

3. Telefonní teror

Tento druh teroru zahrnuje vulgární a nemravné telefonáty. Z větší části se jedná o muže, kteří trpí nějakou formou handicapu a s tím spojenou frustrací. Na základě toho se snaží touto formou o kompenzaci. Pachateli v tomto případě nejde o navázání nějakého reálného kontaktu s obětí, ale spíše mu vyhovuje jeho anonymita. Z tohoto hlediska nelze telefonáty s komerčním obsahem nebo opakované prozvánění za telefonní teror označit, i když toto jednání může být pro oběť v celku nepříjemné.

6 Právní úprava v České republice a zahraničí

6.1 Právní úprava v České republice

Dne 1. ledna 2010 byla zavedena nová skutková podstata, která byla vymezena v aplikaci ustanovení v § 354 trestního zákoníku. Před přijetím novelizace trestního zákona předcházela široká debata a tlak u odborné veřejnosti. Skutková podstata byla zařazena do hlavy X. díl 5, tedy mezi trestné činy narušující soužití lidí.

I před přijetím nového trestního zákoníku v České republice existoval postih za „*stalking*“, avšak toto bylo značně roztříštěno a v první řadě nereflektovalo vlastní charakter a podstatu tohoto nebezpečného jevu. S tímto byl problém postihnout pachatele za nějaké druhy jeho jednání (např. zaslání SMS, emailů, nevyžádané telefonáty nebo objednávání zboží na jméno oběti). V těchto případech mohlo být využito pouze prostředků civilního práva. Pachatele bylo možné trestně stíhat v případech, kdy se dopustil jiného trestního činu. Zpravidla se jednalo o trestné činy (§ 206) Pomluva, (§ 209) Poškození cizích práv, (§ 219) Vražda, (§ 221) Úmyslné ublížení na zdraví, (§ 222) Úmyslná těžká újma na zdraví, (§ 230) Účast na sebevraždě, (§ 231) Omezování osobní svobody, (§ 232) Zbavení osobní svobody, (§ 235) Vydírání, (§ 237) Útisk, (§ 238) Porušování domovní svobody, (§ 241) Znásilnění, (§ 257) Poškození cizí věci.³⁵ Jestliže pachatel nenaplnil skutkovou podstatu trestného činu, bylo jej možné pouze potrestat za přestupek proti občanskému soužití dle § 49 zák. č. 200/1990 Sb. V takových případech pachateli hrozilo uložení finanční pokuty.

Jak jsem již uvedl výše, to se změnilo 1. ledna 2010, kdy nabyl účinnosti nový trestní zákoník. Ten nově obsahuje novou skutkovou podstatu nebezpečné pronásledování, která je jasně formulována. Helena Válková k zařazení dodává, že trestný čin nebezpečného pronásledování (§ 354) trestního zákoníku je zařazený mezi trestné činy proti pořádku ve věcech veřejných (hlava X.), a to do podskupiny trestných činů narušujících soužití lidí (díl 5.). Proč jej zákonodárce nezařadil spíše mezi trestné činy proti právům na ochranu osobnosti, soukromí a listovního tajemství (do hlavy II, dílu 2.),

---

³⁵ VÁLKOVÁ, H. Česká podoba stalkingu podle § 354 TrZ v širších než jen trestněprávních souvislostech. In Trestněprávní revue. 2009, 9. ISSN 1213-5313, s. 257-263

může sice vyvolávat otazníky nad věcnými důvody takové systematiky, nemění to však nic na faktu, že toto nové ustanovení vyjadřuje jednoznačný zájem na ochraně nerušeného mezilidského soužití, a to právě prostředky trestního práva.

Zákon o nebezpečném pronásledování je zmíněn v českém trestním zákoníku takto:

(1) Kdo jiného dlouhodobě pronásleduje tím, že

a) vyhrožuje ublížením na zdraví nebo jinou újmou jemu nebo jeho osobám blízkým,

b) vyhledává jeho osobní blízkost nebo jej sleduje,

c) vytrvale jej prostřednictvím prostředků elektronických komunikací, písemně nebo jinak kontaktuje,

d) omezuje jej v jeho obvyklém způsobu života, nebo

e) zneužije jeho osobních údajů za účelem získání osobního nebo jiného kontaktu,

a toto jednání je způsobilé vzbudit v něm důvodnou obavu o jeho život nebo zdraví nebo o život a zdraví osob jemu blízkých, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok nebo zákazem činnosti.

(2) Odnětím svobody na šest měsíců až tři roky bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1

a) vůči dítěti nebo těhotné ženě,

b) se zbraní, nebo

c) nejméně se dvěma osobami.³⁶

Základní sazba je trest odnětí svobody po dobu jednoho roku, je-li však pronásledování uskutečněno na dítěti nebo těhotné ženě, popřípadě je pronásledujících více nebo je použita zbraň, může být pronásledovatel potrestán až odnětím svobody po dobu tří let. Z tohoto vyplývá, že se jedná o přečin a nikoli o zločin, z důvodu, že za tento úmyslný trestný čin hrozí trest odnětí svobody nejvýše do tří let.³⁷

Objektivní stránka trestného činu nebezpečného pronásledování zahrnuje „dlouhodobé pronásledování jiného prováděné v konkrétních, zákonem taxativně

---

³⁶JELÍNEK, J. Trestní zákoník a trestní řád s poznámkami a judikaturou. 1. vyd. Praha: nakladatelství Leges, 2010. 1216 s. ISBN 978-80-87212-22-6, s. 431.

³⁷ČESKO. Zákon č. 40 ze dne 8. ledna 2009 trestní zákoník. In Sbirka zákonů České republiky. 2009, částka 11, s. 464. Dostupné také z WWW: < <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-40> >. ISSN 1211-1244.

stanovených formách jednání, které jsou způsobilé v jiném vzbudit důvodnou obavu o jeho život nebo zdraví nebo o život a zdraví osob jemu blízkých.³⁸

Subjektivní stránku trestného činu nebezpečného pronásledování charakterizuje úmysl, a to téměř vždy ve formě úmyslu přímého; jen zcela výjimečně si lze u tohoto přečinu představit nepřímý úmysl (např. pachatel sleduje a ztrpčuje poškozenému dlouhodobě život, přičemž však jeho hlavním dlouhodobým cílem je únos dítěte). Úmysl pachatele přitom směřuje ke způsobení újmy poškozené osobě, a to ať již ve formě psychické (půjde o nejčastější případ), tak i fyzické (v případě agresivních pachatelů s eskalující intenzitou útoků).

Aby došlo k dlouhodobému pronásledování, je zapotřebí přinejmenším několika vynucených kontaktů nebo pokusů o ně. Ojedinelé či náhodné projevy požadavek dlouhodobosti nespĺňují. Jak uvádí Pavel Šámal ve svém komentáři k dlouhodobosti, že se musí jednat „přinejmenším o několik vynucených kontaktů nebo pokusů o ně, které zároveň musí být způsobilé v poškozeném vyvolat důvodnou obavu“³⁹, přičemž takové jednání nesmí být nahodilé ani ojedinelé. V dalším odstavci byl výklad ještě rozšířen, kde je zmíněno, že z „klinického hlediska jsou pod „*stalking*“ zahrnovány jen takové způsoby pronásledování, které představují opakované, trvající nechtěné navazování kontaktů s obětí za použití násilí nebo jiných srovnatelných praktik (např. vydírání, útisku apod.), přičemž se zde opakovaním rozumí více než 10 pokusů o kontakt, trvajícím obdobím pak minimálně doba 4 týdnů.“⁴⁰

6.2 Související trestné činy

Problém nebezpečného pronásledování často v praxi souvisí i s jinými trestnými činy, kdy může docházet k jednočinnému souběhu. Často takto jde o trestné činy (§ 171) omezování osobní svobody, (§ 178) porušování domovní svobody, (§ 184) pomluva, (§ 228) poškození cizí věci, (§ 358) výtržnictví, (§ 302) týrání zvířat, (§ 353) vyhrožování. Závaznější je vztah u dalších trestných činů, které jsou obsaženy v hlavě I., II. a také

---

³⁸ŠÁMAL, P. Trestní zákoník II, Komentář. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2011. 3005 s. ISBN 978-80-7400-178-9, s. 3006

³⁹ŠÁMAL, P. Trestní zákoník II, Komentář. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2011. 3005 s. ISBN 978-80-7400-178-9, s. 3008

⁴⁰ŠÁMAL, P. Trestní zákoník II, Komentář. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2011. 3005 s. ISBN 978-80-7400-178-9, s. 3008

v hlavě III. Trestního zákoníku. V tomto případě jde o trestné činy proti životu a zdraví, proti svobodě a proti lidské důstojnosti v sexuální oblasti. Zde jde zpravidla o trestné činy (§ 140) vražda, (§ 145) těžké ublížení na zdraví, (§ 146) ublížení na zdraví, (§ 170) zbavení osobní svobody, (§ 172) zavlčení, (§ 173) loupež, (§ 175) vydírání, (§ 177) útisk, (§ 180) neoprávněné nakládání s osobními údaji, (§ 182) porušení tajemství dopravovaných zpráv, (§ 183) porušení tajemství listin a jiných dokumentů uchovávaných v soukromí, (§ 185) znásilnění (§ 186) a sexuální nátlak.⁴¹

U mnoha případů je nebezpečné pronásledování pokračováním domácího násilí. K tomuto dochází, když se jeden z partnerů nedokáže spokojit s rozchodem a stále si na bývalého partnera dělá tzv. nárok. Jelikož již osoby nežijí ve společném obydlí a pronásledovatel stále vyžaduje blízkost své oběti, dochází k pronásledování. Oběť je obtěžována nechtěným zájmem ze strany pachatele a snahou o kontrolu. Během tohoto se pachatel může uchýlit k nebezpečnému vyhrožování (§ 353) a v nejvážnějších případech může dojít až k vraždě. Domácí násilí a pronásledování bývalým partnerem jsou formy partnerského teroru. Rozdíl mezi nimi je, že u domácího násilí je mezi obětí a pachatelem partnerský vztah, zatímco u pronásledování jde o ukončený partnerský vztah.⁴²

6.3 Aplikace zákona o Policii České republiky

K efektivnímu zajištění dohledu nad dodržováním zákazů, příkazů a omezení uložených v souvislosti se „*stalkingem*“ slouží zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**zákon o Policii**“), který u institutu vykázaní pamatuje i na případy, kdy vykázaný pachatel domácího násilí tvrdošijně pokračuje i po nedobrovolném opuštění společného obydlí v psychickém teroru oběti zpravidla tím, že se ji pokouší neodbytně, často i více způsoby zároveň, kontaktovat. Tomu by měl zabránit okruh povinností vykázaných taxativně v § 45 odst. 1 zákona o

---

⁴¹ŠÁMAL, P. Trestní zákoník II, Komentář. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2011. 3632 s. ISBN 978-80-7400-178-9, s. 3013-3014

⁴²ČÍRTKOVÁ, L. Moderní psychologie pro právníky. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2008. 160 s. ISBN 978-80-247-2207-8, s. 47-48

Policii, ve kterém jsou povinnosti zdržet se styku nebo navazování kontaktu s ohroženou osobou.

K významnému posílení ochrany oběti před „*stalkerem*“ slouží i dodržování povinností a důsledné využívání všech oprávnění policie, tak jak jsou zakotveny v zákoně o Policii. V oblasti ochrany před nebezpečným pronásledováním jde zejména o:

- povinnost zajistit ochranu života, zdraví, svobody a majetku (§ 10)
- oprávnění zajistit osobu, která svým jednáním bezprostředně ohrožuje svůj život, život nebo zdraví jiných osob anebo majetek (§ 26 odst. 1)
- oprávnění odebrat zbraň agresivní osobě (§ 35 odst. 1)
- oprávnění použít donucovací prostředky k ochraně bezpečnosti své osoby, jiné osoby, nebo majetku anebo k ochraně veřejného pořádku (§ 53 odst. 1).⁴³

6.4 Právní úprava v zahraničí

V dnešní době disponují státy západní Evropy tzv. „*antistalkingovými*“ zákony, které jsou zakotveny v trestněprávních předpisech daných zemí. Vzhledem k různorodosti nemají tato ustanovení stejný charakter. Například ve Finsku, Irsku, Španělsku či Itálii, kde se nazývá „*stalking*“ jako „*harassment*“, toto lze přeložit jako obtěžování. I když v Evropě není užíván jednotný pojem, je patrné, že zákonodárce má zájem ochránit oběti před obtěžováním a pronásledováním pachatele.

6.4.1 Rakousko a Německo

V roce 2003 se v **Rakousku** rozvinula široká diskuze o novém termínu „*stalking*“. Z tohoto důvodu byly započaty přípravné práce na nové podobě trestního zákoníku, kdy v roce 2004 Ministerstvo spravedlnosti sestavilo pracovní skupinu složenou z odborníků a dalších složek, která vypracovala návrh zákona. Novelizace zákona nabyla účinnost 1. července 2006. V Rakousku se „*stalking*“ označuje pod originálním názvem „*Beharrliche*

---

⁴³ ČESKO. Zákon č. 273 ze dne 17. července 2008 o Policii České republiky. In Sbirka zákonů České republiky. 2008, částka 91, s. 4156. Dostupné také z WWW: <www.mvcr.cz/soubor/sb091-08-pdf.aspx>. ISSN 1211-1244

Verfolgung“ v § 107 trestního zákona⁴⁴. V překladu jde o neodbytné pronásledování, kdy zákon hovoří takto:

- (1) Kdo neodbytně pronásleduje jiného (odst. 2), bude potrestán trestem odnětí svobody až na jeden rok,
- (2) Neodbytně pronásleduje ten, kdo po delší dobu nepřipustně zhoršuje způsob jeho života tím, že
  1. vyhledává jeho blízkost,
  2. kontaktuje jej pomocí telekomunikačních nebo jiných komunikačních prostředků nebo prostřednictvím třetí osoby,
  3. za použití jeho osobních údajů pro něj objedná zboží nebo služby nebo
  4. za použití jeho osobních údajů dovede třetí osobu k tomu, že s ním naváže kontakt.
- (3) V případech uvedených v odst. 2 č. 2 lze pachatele stíhat jen k návrhu neodbytně pronásledované osoby⁴⁵.

V **Německu** se nebezpečné pronásledování objevuje po novele trestního řádu, který nabyl účinnosti dne 31. 3. 2007 a to v (§ 238) „*Nachstellung*“⁴⁶. Tento zákon nahradil nedostatečnou úpravu v občanském zákoně. Trestní definice hovoří, že:

- (1) Kdo neoprávněně jiného obtěžuje tím, že neodbytně
  1. vyhledává jeho blízkost,
  2. pokusí se s ním pomocí telekomunikačních nebo jiných komunikačních prostředků nebo třetí osoby navázat kontakt,
  3. zneužitím jeho osobních údajů pro něj objedná zboží nebo služby nebo přiměje jiného k tomu, aby s ním navázal kontakt,
  4. ohrožuje jej nebo jemu blízkou osobu na životě, tělesné integritě, zdraví nebo svobodě nebo
  5. se dopustí jiného srovnatelného jednání a tím závažně zhorší způsob jeho života, bude potrestán trestem odnětí svobody až na tři roky nebo peněžitým trestem.

---

⁴⁴VÁLKOVÁ, H. Proč by neměl chybět v novém trestním zákoníku „stalking“. In VANDUCHOVÁ, M., GRIVNA, T. (ed.). Pocta Otovi Novotnému k 80. narozeninám. Praha: ASPI, Wolters Kluwer, 2008. str. 415.

⁴⁵VÁLKOVÁ, Helena. Česká podoba stalkingu podle § 354 TZ v širších než jen trestněprávních souvislostech. Trestněprávní revue. 2009, č. 9, s. 257.

⁴⁶VÁLKOVÁ, H. Proč by neměl chybět v novém trestním zákoníku „stalking“. In VANDUCHOVÁ, M., GRIVNA, T. (ed.). Pocta Otovi Novotnému k 80. narozeninám. Praha: ASPI, Wolters Kluwer, 2008. str. 417.

(2) Pokud pachatel přivede svým činem oběť, rodinného příslušníka oběti nebo jinou oběti blízkou osobu svým činem do ohrožení života nebo způsobení těžké újmy na zdraví, bude uložen trest odnětí svobody od tří měsíců do pěti let.

(3) Způsobí-li pachatel svým činem oběti, rodinnému příslušníku oběti nebo jiné osobě blízké oběti smrt, bude uložen trest odnětí svobody od jednoho roku do deseti let.

(4) V případech upravených v odstavci 1 lze čin trestně stíhat pouze na návrh, ledaže by vyšetřující orgán vzhledem ke zvláštnímu veřejnému zájmu na trestním stíhání považoval za žádoucí učinit tak z úřední moci.⁴⁷

Objektivní stránka spočívá ve vytrvalém obtěžování, které narušuje obvyklý způsob života jiné osoby. Na rozdíl od jiných právních úprav, které mají jako jednu podmínku dlouhodobost, tak německá úprava žádá vytrvalost. Německá úprava je také v tomto případě přísnější než česká úprava. V Německu je potřeba, aby oběť pronásledování podala trestní oznámení, a na tomto základě lze pak pachatele stíhat.

6.4.2 Velká Británie a Spojené státy americké

Ve **Velké Británii** se pojem „*stalking*“ zakotvil v zákoně o ochraně před obtěžováním (Protection of harassment act) v roce 1997. Trestně právní úprava ve Velké Británii je odlišná od ostatních zemí Evropy. Hlavním důvodem je, že evropské země se řídí dle tzv. kontinentálního práva. Právo ve Velké Británii a v USA spadá do angloamerického právního systému. Po zakotvení „*stalkingu*“ ve Velké Británii začaly evropské státy reagovat na tuto problematiku a tento pojem ustanovily do svého práva. Trestní postih je zde odnětí svobody od šesti měsíců až do pěti let nebo popřípadě pachatel absolvuje seminář.

Jak jsem v předchozích kapitolách uvedl, tak „*stalking*“ začal být jako první trestněprávní v USA a to ve státě Kalifornie v 90. letech 20. století. Jedním z důvodů bylo pronásledování VIP osobností. Následně se k tomuto připojily ostatní státy USA. Každý z těchto států má vlastní úpravu tohoto nebezpečného problému.

---

⁴⁷VISINGER, R. Jak postihovat stalking? Zamyšlení nad novou právní úpravou. In Trestněprávní revue. 2009, str. 331.

6.4.3 Itálie a Slovensko

V **Itálii** byl přijat zákon o nebezpečném pronásledování v č. 11 ze dne 23. 2. 2009. Tímto byl do italského zákoníku vložen článek 612 - bis. 197⁴⁸ (Attipersecutori), doslova „činy pronásledovací“, který byl zařazen mezi trestní činy proti duševní svobodě. Skutková podstava trestného činu je velmi podobná české úpravě. Základním rozdílem je, že zákon v Itálii rozlišuje pronásledování bývalého partnera nebo bývalého přítele od pronásledování cizí osoby. Pronásledování blízké osoby je zde přitěžující okolnost. Trestní sazba je od 6 měsíců až po 4 roky odnětí svobody. Italská skutková podstata není nijak nadefinována a je ponechána praxi, aby význam pojmu obtěžování vyložila.

Slovenská republika přistoupila ke kriminalizaci nebezpečného pronásledování dne 1. 9. 2011, které je uvedeno v (§ 360) zák. č. 300/2005 Zz., Trestný zákon, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „slovenský trestní zákon“). Úprava u našich východních sousedů je podobná té naší. Objektivní stránka spočívá v dlouhodobém pronásledování takovým způsobem, který může vzbudit důvodnou obavu o jeho život nebo zdraví nebo může podstatným způsobem zhoršit kvalitu jeho života. Jestli se tohoto pachatel dopustí na chráněné osobě, veřejně, závažnějším způsobem nebo ze zvláštního motivu jako může být pronásledování na objednávku, tak se tímto jednáním pachatel dopouští kvalifikované skutkové podstaty.

---

⁴⁸VISINGER, R. Jak postihovat stalking? Zamyšlení nad novou právní úpravou. In Trestněprávní revue. 2009, 11.str. 331.

7 Kvantitativní data vývoje nebezpečného pronásledování

Policie České republiky sestavuje statistický přehled kriminality na celém území České republiky. I když přečin nebezpečné pronásledování je v českém právním řádu teprve šestým rokem, tak je možné z těchto statistik vyčíst zajímavé informace. Počet zjištění nebezpečného pronásledování je od prvního roku uvedení do trestního zákoníku celkem konstantní. V českém prostředí je spíše pachatelem muž (okolo 92 %).

Graf 2: Vývoj nebezpečného pronásledování v České republice⁴⁹

rok		2010	2011	2012	2013	2014	2015
zjištěno		537	535	485	520	490	487
ukončeno prověřováním		409	435	378	393	382	373
objasněno	počet	390	410	349	380	373	355
	dodatečně	0	65	53	47	54	49
spácháno skutků	pod vlivem	5	9	9	12	9	10
	nezletilí	0	0	1	2	1	0
	mladiství	3	1	3	0	2	6
stíháno, vyšetřováno osob	celkem	314	380	321	328	318	282
	recidivisté	109	149	129	136	142	131
	nezletilí	0	1	0	3	1	0
	mladiství	3	1	2	0	2	1
	ženy	35	27	38	27	29	29

Bílý kruh bezpečí vytváří své vlastní statistiky z obětí, které požádaly o pomoc. Koncem roku 2016 šlo o 1 095 nahlášených případů „stalkingu“ na území České republiky. Nejvíce oběťmi se stávají ženy a to v počtu 953 případů. U mužů jde o 117 případů. V malém dochází i k pronásledování párů, kdy k tomuto došlo u 25 případů. Z celkového počtu případů se Praha podílí s 15 %. Nejčastěji je obětí nebezpečného pronásledování osoba ve věku od 26 do 40 let, kdy jde přibližně o polovinu případů.⁵⁰

⁴⁹ČESKO. POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. KŘP HLAVNÍHO MĚSTA PRAHY. Kriminalita [online]. 2016 [cit. 28. 2. 2017]. Dostupné z WWW: <http://www.policie.cz/statistiky-kriminalita.aspx>

⁵⁰ČESKO. POSLANECKÁ SNĚMOVNA PARLAMENTU ČESKÉ REPUBLIKY. Nebezpečné pronásledování - je strach z pachatele měřítkem nebezpečnosti stalkingu? Jak zlepšit pomoc obětem stalkingu? [online]. 2006 [cit. 28. 02. 2017]. Dostupné z WWW: <http://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=4006&td=19&cu=32>

7.1 Nebezpečné pronásledování v policejním obvodu Praha IV

Na obvodním ředitelství pro Prahu IV se nebezpečným pronásledováním v první řadě zabývají obvodní oddělení policie, kde zpravidla dojde v prvotním oznámení od oběti. Zde jsou vyčleněni policisté, kteří jsou vyškoleni v problematice a mohou poskytnout pomoc oběti.

V případě závažnějších forem pronásledování dochází, že věc je předána službě kriminální Policie a vyšetřování a to na 3. oddělení obecné kriminality. Zde pracují proškolení policisté v problematice nebezpečného pronásledování, kteří oběti mohou poskytnout veškerou případnou péči včetně krátkodobé ochrany. Na tomto oddělení pracuje začátkem roku 2017 devatenáct policistů. Vzhledem k tomu, že jde u pronásledování o psychopatologický jev, tak tyto policisté spolupracují s dalšími organizacemi, které oběti pomohou se stresovou situací.

Kromě standardních činností policejního orgánu se policisté zaměřují na další oblasti, které jsou potřebné pro lepší fungování:

- snaha o kvalitní zvládnutí prvního kontaktu s obětí
- navázání vztahů s ostatními institucemi
- mapování nebezpečného pronásledování na území Prahy IV

Z dosavadních výsledků lze usuzovat, že specializace pracovníků je správným směrem, mimo jiné i s ohledem na novelizaci upravující vykázaní, kdy bude zapotřebí nejen kvalitní informační databáze, ale zejména zajištění kvalifikovaného postupu policistů v kontaktu s pachatelem a jeho obětí.

8 Kazuistika

Kazuistická práce č. 1 – Tereza O.

I. Sociální problém

Paní Tereza O. se po špatné životní zkušenosti s bývalým partnerem seznámila se svým nynějším partnerem, se kterým žije ve společné domácnosti. Po nějakém čase jí od neznámé osoby začaly prostřednictvím elektronické komunikace docházet výhrušné a vulgární zprávy. To bylo v květnu 2016. Zprávy jí především chodily na sociální síť Facebook, e-mail a na komunikační aplikace Viber a Whatsapp. Na základě skutečností a z obsahu výhrušných zpráv pojala důvodnou obavu o svoje zdraví a život. Zároveň pojala podezření, že se s největší pravděpodobností jedná o bývalého partnera. Jelikož tato situace přestávala být únosná a intenzita obtěžování se stupňovala, rozhodla se obrátit na Policii ČR. Toto však učinila až v září 2016.

II. Osobní údaje

poškozená: Tereza O.

datum narození: xx.xx.1984

národnost: česká

státní občanství: české

rodinný stav: svobodná

bydliště: Praha

III. Osobní anamnéza

V polovině května 2016 paní Tereze O. na její facebookový profil do schránky přišly z jiné facebookové adresy zprávy zhruba ve znění „Dozvěděl jsem se, že jsi našla někoho jiného, doufám, že s ním budeš nešťastná.“ Vzhledem k tomu, že Tereza O. nevěděla, o koho jde, tak zprávě nevěnovala takovou pozornost. O několik dní později začaly docházet další zprávy, u kterých byly připojeny i fotografie se sexuálním podtextem. Tato situace začala být neúnosná, kdy u pí. Terezy O. začaly důvodné obavy o její zdraví a život.

Zhruba ve stejnou dobu, jako výhrůžné zprávy na Facebooku, začaly paní Tereze O. být zasílány i výhrůžné zprávy na její mobilní telefon. Současně byla i intenzivně tzv. „prozváněna“ neznámými čísly. Toto trvalo zhruba dva měsíce. Zároveň byly na erotických internetových seznamkách publikovány inzeráty s telefonním číslem paní Terezy O. V důsledku toho jí volala spousta zájemců o „nezávazný sex“, jak bylo v těchto falešných inzerátech prezentováno. Paní Tereza O. požádala provozovatele internetových stránek o zrušení těchto inzerátů a bylo jí vyhověno. K tomuto docházelo i na seznamkách, kde jí byl zřízen profil s jejími fotkami a osobními údaji.

IV. Sociální problém z pohledu oběti

Paní Tereza O. se cítí v ohrožení života a má strach o své zdraví a život. Tato situace ji ovlivňuje i v normálním životě, kdy musela změnit své telefonní číslo a emailovou adresu. Také má důvodnou obavu, že se to může dotknout její rodiny a jejího současného vztahu s jejím současným přítelem.

V. Sociální problém z pohledu práva

Je zřejmé, že jde o dlouhodobý problém, který se stupňuje a je patrné, že omezuje i pí. Terezu O. na jejím běžném způsobu života. Proto tento případ nelze řešit jako přestupek dle ust. § 49 zák. č. 200/1990 Sb., ale využít trestní zákoník, kdy toto jednání spadá pod trestný čin „nebezpečné pronásledování“. Oběť se obrátila na Policii ČR a ta se touto věcí v současné době zabývá.

VI. Postup pomoci

Podání vysvětlení paní Terezy O. jakožto poškozené a následně poskytnutou pomoc. Poté podání vysvětlení bývalého partnera. Po zjištění informací a zajištění potřebných důkazů se záležitost předá státnímu zastupitelství, které dále ve věci rozhodne.

VII. Časová osa pomoci

Podání vysvětlení poškozené a podezřelého, předání věci státnímu zástupci. Případně na zvážení osobní ochrana poškozené. Poučit poškozenou a nabídnout jí pomoc v podobě intervenčních center.

VIII. Zákony a další zdroje, o které se v rámci případu opírám

Zákon č. 40/2009 Sb. Trestní zákoník

Zákon č. 89/2012 Sb. Občanský zákoník

Zákon č. 273/2008 Sb. Zákon o Policii České republiky

IX. Vlastní názor

Z mého pohledu se nelze paní Tereze O. divit, že vyhledala pomoc Policie ČR. Domnívám se, že toto měla již učinit na začátku problému a nečekat s tímto problémem tak dlouhou dobu. Chápu zde postoj, že tento problém chtěla vyřešit sama.

Shrnutí kazuistické práce č. 1

V tomto případě se jednoznačně jedná o trestný čin nebezpečné pronásledování. Oběti hrozí psychická újma, zhoršení její celkové sociální situace. Je zde vysoké riziko i fyzického napadení. Podezřelému hrozí v případě prokázání viny až trest odnětí svobody.

Kazuistická práce č. 2 – Dana S.

I. Sociální problém

Do paní Dany S. se zamiloval její kolega ze zaměstnání. Paní Dana S. je však vdaná a se svým kolegou nemá v úmyslu navazovat jakýkoli intimní vztah. Její dosavadní vztah je v pořádku a nechce o něj přijít. Vnímá ho pouze jako svého kolegu, což mu také sdělila a dala jasně najevo. Ten tuto skutečnost nepřijal a začal paní Danu obtěžovat a začal obtěžovat i její okolí.

II. Osobní údaje

poškozená: Dana S.

datum narození: xx.xx.1978

národnost: česká

státní občanství: české

rodinný stav: vdaná

bydliště: Praha

III. Osobní anamnéza

Začátkem roku 2016 nastoupila pí. Dana S. do nového zaměstnání, kdy blíže začala spolupracovat s kolegou, se kterým si velmi rozumí. V březnu šel její kolega p. Adam K. vyprovodit Danu S. na zastávku autobusu, kde jí po cestě vyznal lásku a svěřil se jí, že ji delší dobu miluje. Paní Dana S. toto nebrala příliš vážně, kdy p. Adamovi sdělila, že je velmi šťastně vdaná. O několik dní později začal Adam K. posílat zprávy Daně S., ve kterých jí vyznával lásku a prosil ji, ať se rozvede a začal urážet jejího manžela. Poté začal psát nepravdivé zprávy i jejímu manželovi (např. že spolu měli pohlavní styk atp.). Poté začal pan Adam K. psát zprávy i na Facebook, kde se také mimo jiné dozvěděl o pohybu paní Dany po Praze. Díky tomu na ni několikrát „náhodně“ narazil, např. na autobusovém nádraží. Došlo k rozhovoru, kde pan Adam opět vyznával lásku a prosil paní Terezu, ať se rozvede, že ona je jeho „*lolita*“ a že její manžel je nula. Paní Tereza reagovala tak, že panu Adamovi K. jasně řekla, že mezi nimi není žádná forma intimního vztahu a že se se svým manželem opravdu nerozvede a ať ji už nechá na pokoji. Nakonec Adam přenesl toto na společné pracoviště, kde vyprávěl kolegům smyšlené historky o něm a pí. Daně. To pí. Dana již nevydržela a požádala o přeložení z důvodu, aby se nemusela stýkat s p. Adamem. I přes toto opatření p. Adam neustále naléhal, tak paní Tereza reagovala tak, že pokud toho nenechá, bude nucena jeho jednání oznámit policii. Na toto jí p. Adam K. řekl, že jestli tak učiní, tak se postará o to, že ji zničí v práci a postará se o to, aby zničil její rodinné vztahy, o kterých si zjistil informace přes sociální síť Facebook a přes ostatní kolegy v práci.

I když se pí. Dana pokusila p. Adamovi vysvětlit, že mezi nimi nikdy nic nebude, tak se obtěžování stupňovalo, až došlo k osobnímu pronásledování. Z tohoto pí. Dana měla už strach a svěřila se svému manželovi, který jí sice pomáhal, ale docházelo i kvůli tomu k hádkám. Paní Dana i přesto nechtěla p. Adamovi nijak ublížit, tak raději odešla z práce a našla si i jiné pracovní místo v jiné firmě, také si změnila telefonní číslo a mail. Nicméně to nezabránilo osobnímu pronásledování. Proto se paní Dana společně se svým manželem rozhodla, že celou věc oznámí policii.

IV. Sociální problém z pohledu oběti

Paní Dana S. se cítí v ohrožení života, má strach o své zdraví, svoje manželství a celkový společenský život. Podezřelý se rafinovaně snaží rozbourat celý její společenský život, útočí nejen na ni, ale i na třetí osoby a snaží se ji znemožnit na pracovišti.

V. Sociální problém z pohledu práva

Podle našeho trestního zákoníku spadá toto jednání pod trestný čin „nebezpečné pronásledování“. Oběť se obrátila na Policii ČR a ta se touto věcí v současné době zabývá.

VI. Postup pomoci

Podání vysvětlení paní Dany S. jakožto poškozené. Následně podání vysvětlení jejího kolegy ze zaměstnání pana Adama K., podání vysvětlení manžela paní Dany. Dokumentace protiprávního jednání p. Adama, zajištění kamerových záznamů, ověřování uživatelských účtů, prověřování telefonních čísel.

VII. Časová osa pomoci

Podání vysvětlení poškozené a podezřelého, podání vysvětlení třetích osob. Podání žádosti o spolupráci při sdělení údajů. Případně na zvážení osobní ochrana poškozené.

VIII. Zákony a další zdroje, o které se v rámci případu opírám

Zákon č. 40/2009 Sb. Trestní zákoník

Zákon č. 89/2012 Sb. Občanský zákoník

Zákon č. 273/2008 Sb. Zákon o Policii České republiky

IX. Vlastní názor

Z mého pohledu se Dana S. měla taktéž obrátit na policii na začátku problému. Již po kontaktování jejího manžela měla vyhledat pomoc. Tímto by zabránila dalším problémům, jako bylo narušování jejího života a života třetích osob. Zde prostřednictvím policie mohla využít ochrany své osoby a tímto se nemusela obávat o svoje zdraví a život.

Shrnutí kazuistické práce č. 2

V tomto případě, stejně jako v předešlém, se jednoznačně jedná o trestný čin nebezpečné pronásledování. Oběti hrozí nejen psychická újma a zhoršení celkové společenské situace, ale i rozpad manželství a snížené uplatnění ve své profesní kariéře. Taktéž je zde riziko fyzického napadení, jelikož podezřelý zná pohyb své oběti. Podezřelému hrozí v případě prokázání viny až trest odnětí svobody.

Kazuistická práce č. 3 – Martina S.

I. Sociální problém

Paní Martina O. se seznámila se svým již bývalým přítelem na střední škole, tak spolu chodili. Jelikož si rozuměli, tak spolu vytvořili pár a po čase si našli společné bydlení. Ve společném obydlí spolu žili 10 let, kdy po nějakém čase začal bývalý přítel Pavel S. chodit do hospod a restaurací, ze kterých se vracel silně opilý. Na základě tohoto se Martina O. pokoušela Pavlovi pomoci, kdy se nejdříve snažila problém řešit doma a nakonec vyhledala i odbornou pomoc, což bylo neúčinné. Proto se Martina O. rozhodla od svého přítele odejít, s čím Pavel S. nesouhlasil a začal psát zprávy na její mobilní telefon. Také vyčkával před jejím novým domem a prací, kam docházela. Často zde postával celý den a popíjel stále alkohol. Toto jednání trvalo přibližně 1 rok. Paní Martina změnila své telefonní číslo, mail i cestu do práce apod., což se nepovedlo a Pavel S. si vždy našel tyto informace. Jednou p. Pavel přišel před dům své bývalé přítelkyně, kde vyrazil dveře a polil benzinem nábytek, který se nacházel v domě, který následně podpálil.

II. Osobní údaje

poškozená: Martina S.

datum narození: xx. xx. 1980

národnost: česká

státní občanství: české

rodinný stav: svobodná

bydliště: Mukařov

III. Osobní anamnéza

Paní Martině S. po rozchodu se svým bývalým přítelem začaly na její telefonní číslo docházet SMS. Také docházelo k jejímu pronásledování při cestě do práce, do obchodu apod. Vzhledem k tomu, že Martina S. nechtěla svému bývalému příteli ublížit, tak nechtěla věc řešit přes policii. Pokusila se však změnit své denní návyky a také telefonní číslo a mail. I když situace byla neúnosná, pí. Martina S. stále nic neoznámila. Celá věc vy eskalovala k tomu, že Pavel S. vyrazil dveře od domu a dům podpálil.

IV. Sociální problém z pohledu oběti

Paní Martina S. se nejdříve necítila v nějakém ohrožení, i když docházelo k ovlivňování jejího normálního života, tak stále nechtěla vyhledat pomoc. Od podpálení jejího bytu se situace obrátila a pí. Martina S. má strach o své zdraví a život. Také musela vyhledat odbornou pomoc.

V. Sociální problém z pohledu práva

Je patrné, že i když Martina S. nevěnovala pronásledování takovou pozornost a změna v osobním životě jí nevadila, tak i přesto docházelo k porušování zákona. Až po zapálení jejího domu vyhledala pomoc policie a lékařů.

VI. Postup pomoci

Podání vysvětlení poškozené, zajištění stop z jejího domu, zajištění elektronické komunikace, zadržení Pavla S. a následný výslech. Nabídnutí pomoci od institucí, které se věnují obětem trestných činů.

VII. Časová osa pomoci

Zajištění stop v domě, podání vysvětlení poškozené, zadržení podezřelého, podání vysvětlení podezřelého a předání věcí státnímu zástupci. Případně na zvážení osobní ochrana poškozené. Poučit poškozenou a nabídnout jí pomoc v podobě intervenčních center.

VIII. Zákony a další zdroje, o které se v rámci případu opírám

Zákon č. 40/2009 Sb. Trestní zákoník

Zákon č. 89/2012 Sb. Občanský zákoník

Zákon č. 273/2008 Sb. Zákon o Policii České republiky

IX. Vlastní názor

Dle mého názoru paní Martina S. měla již na začátku vyhledat pomoc Policie ČR a nevyčkávat s takovým problémem takovou dobu.

Shrnutí kazuistické práce č. 1

V tomto případě nelze jednoznačně říci, že jde pouze o trestný čin nebezpečného pronásledování. Oběti hrozí psychická a finanční újma, zhoršení její celkové sociální situace. Je zde vysoké riziko ublížení na zdraví a života.

Závěr

Tématem a hlavním cílem práce je demonstrovat a definovat pojem nebezpečného pronásledování neboli „*stalkingu*“. Vedlejším cílem této práce bylo co nejobektivněji posoudit skutkovou podstatu trestného činu nebezpečného pronásledování, která nabyla účinnosti 1. ledna 2010 spolu s novým trestním zákoníkem.

Nebezpečné pronásledování je trestný čin, který je společensky nežádoucí sociálně-patologický jev a dokáže velice znepríjemnit život oběti, ale i třetím osobám. Oběti se může stát opravdu kdokoli a následky, které z toho plynou, ovlivňují životy mnoha lidí. Proto je správné, že toto nebezpečné jednání je již zakotveno v českém právu.

Teoretická část práce objasňuje co možná nejaktuálnější informace týkající se „*stalkingu*“ jak v České republice, tak i se základními informacemi ve vybraných státech Evropy a dalších zahraničních zemí. Jde zcela o informace o nebezpečném pronásledování z obecných hledisek. Úvodní část formou historické retrospektivy reflektuje význam a vývoj tohoto problému. Další kapitola je zaměřena na pachatele a poukazuje na významné psychologické studie, provedené v minulosti odborníky Wondrakem, Mullenem, Boonem a Sheridanem, kteří dle svých studií rozdělili pachatele do různých skupin.⁵¹ V neposlední řadě jsou zde uvedena fakta, proč se někteří lidé tohoto jednání dopouštějí a co je k tomu vede. V následné části je podrobně popsána oběť pronásledování, kdy je její postavení rozděleno do několika základních skupin. Tímto také jde o zanalyzování důsledku tohoto jevu a případnou pomoc a ochranu oběti ze strany společnosti. V závěrečných kapitolách teoretické části se práce věnuje právnímu pohledu na danou věc v České republice, tak i ve vybraných státech.

Během své praxe se s tímto problémem velmi často setkávají příslušníci Policie České republiky, kteří procházejí opakovaným školením a jsou pověřeni tento problém dle místní a věcné příslušnosti řešit. Možnou výhodou může být, že již několik let je nebezpečné pronásledování trestným činem. Za toto období již bylo získáno mnoho zkušeností a poznatků, které jsou zařazeny do dílčích postupů a praxe. Dle názoru autora

---

⁵¹ MARVÁNOVÁ-VARGOVÁ, B. Partnerské násilí. 1. Vyd. Praha: Linde, 2008. 159 s. ISBN 978-80-86131-76-4, s. 53

práce se problému nebezpečného pronásledování nevěnuje taková pozornost, jako tomu je například u domácího násilí. Otázkou je, jestli to tak má být.

Nebezpečné pronásledování rozhodně nelze podceňovat, protože při včasném řešení dochází k menší škodě a újmě oběti. Důležitá je pomoc při odstranění konfliktů a stabilizace situace u oběti. Nebezpečné pronásledování páchané na oběti ohrožuje nejen její zdraví a život oběti, ale i vývoj. Pokud zhodnotíme komplexně možnosti, jak postihovat „*stalking*“, není situace nijak tragická, jelikož lze velmi dobře aplikovat současné zákony. Do budoucna jsou však změny v této oblasti téměř nutností.

Seznam použitých zdrojů

Literární zdroje

1. BUSKOTTE, A. Z pekla ven, žena v domácím násilí. 1. vyd. Brno: Computer press, 2007. 176 s. ISBN 978-80-251-1786-6.
2. ČÍRTKOVÁ, L. Moderní psychologie pro právníky. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2008. 160 s. ISBN 978-80-247-2207-8.
3. ČÍRTKOVÁ, L. Forenzní psychologie. 2. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2009. 439 s. ISBN 978-80-7380-213-4.
4. HRONOVÁ, M. Násilí ve vztazích teenagerů. ROSA, 2009
5. FIEDLER, P. Stalking. Opfer, Tater, Pravention, behandlug. Bassel: BeltzVerlag. 2006.
6. JELÍNEK, J. Trestní zákoník a trestní řád s poznámkami a judikaturou. 1. vyd. Praha: nakladatelství Leges, 2010. 1216 s. ISBN 978-80-87212-22-6.
7. KOPECKÝ, K. Stalking a kyberstalking: Nebezpečné pronásledování. Olomouc, 2010. 14 s.. Studie. Evropský sociální fond. ISBN 978-80-254-7737-3.
8. KUČHTA, J. Kurz trestního práva. Trestní právo hmotné. Zvláštní část. 1. vyd. Praha: C. H. BECK, 2009. 656 s. ISBN 978-80-7400-047-8
9. MARVÁNOVÁ-VARGOVÁ, B. Partnerské násilí. 1. Vyd. Praha: Linde, 2008. 159 s. ISBN 978-80-86131-76-4, s. 53.
10. NEKONEČNÝ, M. Encyklopedie obecné psychologie. 2. vyd. Praha: Academia, 1997. 437 s. ISBN 80-200-0625-7.
11. ŠÁMAL, P. Trestní zákoník II, Komentář. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2011. 3632 s. ISBN 978-80-7400-178-9.
12. VÁLKOVÁ, H. Proč by neměl chybět v novém trestním zákoníku „stalking“. In VANDUCHOVÁ, M., GŘIVNA, T. (ed.). Pocta Otovi Novotnému k 80. narozeninám. Praha: ASPI, Wolters Kluwer, 2008. 492 s.
13. VÁLKOVÁ, H. Česká podoba stalkingu podle § 354 TrZ v širších než jen trestněprávních souvislostech. In Trestněprávní revue. 2009, 9. ISSN 1213-5313.
14. VISINGER, R. Jak postihovat stalking? Zamyšlení nad novou právní úpravou. In Trestněprávní revue. 2009, 11.

Elektronické zdroje

1. ČESKO. BÍLÝ KRUH BEZPEČÍ [online]. 2009 [cit. 2009-04-21]. Dostupné z WWW: <<https://www.bkb.cz/o-nas/zakladni-principy-cinnosti/>>.

2. ČESKO. MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ. ODBOR 22. Intervenční centra [online]. 2009 [cit. 30. 01. 2009]. Dostupné z WWW: <http://www.mpsv.cz/cs/4228>
3. ČESKO. POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. KŘP HLAVNÍHO MĚSTA PRAHY. Stalking - nebezpečné pronásledování [online]. 2015 [cit. 8. 12. 2016]. Dostupné z WWW: <http://www.policie.cz/clanek/stalking-nebezpecne-pronasledovani.aspx>
4. ČESKO. POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. KŘP HLAVNÍHO MĚSTA PRAHY. Kriminalita [online]. 2016 [cit. 28. 2. 2017]. Dostupné z WWW: <http://www.policie.cz/statistiky-kriminalita.aspx>
5. ČESKO. POSLANECKÁ SNĚMOVNA PARLAMENTU ČESKÉ REPUBLIKY. Nebezpečné pronásledování - je strach z pachatele měřítkem nebezpečnosti stalkingu? Jak zlepšit pomoc obětem stalkingu? [online]. 2006 [cit. 28. 02. 2017]. Dostupné z WWW: <http://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=4006&td=19&cu=32>

Legislativní dokumenty

1. ČESKO. Zákon č. 40 ze dne 8. ledna 2009 trestní zákoník. In Sběrka zákonů České republiky. 2009, částka 11, s. 464. Dostupné také z WWW: <<http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-40>>. ISSN 1211-1244.
2. ČESKO. Zákon č. 273 ze dne 17. července 2008 o Policii České republiky. In Sběrka zákonů České republiky. 2008, částka 91, s. 4156. Dostupné také z WWW: <www.mvcr.cz/soubor/sb091-08-pdf.aspx>. ISSN 1211-1244.